

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Evangelistarivm M. Maruli Spalaten. opus vere
euangelicum, sub fidei, spei & charitatis titulis in septem
libros partitum**

Marulić, Marko

Coloniæ, 1532

VD16 M 1298

De fructibus bonitatis. ca. 12.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35578

ritas. In eadem quoque virtute alium magis, alium minus proficere nouimus; alium alio incliorem, sanctiorem iustiorē, perfectioremque esse; & stellam a stella differre in claritate, atque inter beatos etiam diuersitatē eē meritorum. Gradus igitur perfectionis sunt, ut qui in infimo versantur, non desperent de medio, & qui medium attingunt, non diffidant de summo, quem si apprehendere nequiverint, locum tamen suum non deserant, & eo innocentiae statu quem acceperunt contenti, deo gratias agant, multumque se profecisse arbitrentur, si retrorsum non recesserint. Quamdiu erūt arbor bona, bonos facient fructus, iustitiam conseruabunt, deum & proximos diligunt, nemini nocebunt, prodesse omnibus cupient, vnaquaque virtute proficere studebunt. Præclare nobiscum actum erit, si talia præstabimus. Verum tamen si cuncta quæ memorata sunt, deo donante præstiterimus, omnesque bonitatis ac sanctimonie numeros impleuerimus, fragilitatis humane memores iemper simus, dicente Apostolo, Qui stat, videat ne cadat. Non enim proprijs viribus confidendum, sed omnis bene agendi beneque perseverandi fiducia in deo sita sit, sine quo ne cogitare quidem quod bonum est, nostra valet imbecillitas. Animum autem ita ut exposuimus institutum atque compositum quæ commoda sequantur, quis æstimet non est tamen silentio prætermittendum, quod scriptura docente didicimus.

De fructibus bonitatis. Cap. XII.

Gene. 18.

Gene. 19.

Primum quidem iustorum preces exaudiri, & eorum merito in impios quoque vindictam differri, sacre historiae veritas fidem facit. Oranti Abrahamæ ne pereat iustus cum impio in euerfione futura Sodomorum respondit dominus, parsurum se urbi, si in ea decem tantummodo iusti fuissent inuenti. Bene itaque cum illa ciuitate agit, in qua sanctorum conuentus aliquis habet. Quam quidem ita illis fauet deus, ut in ipsorum gratiam peccatoribus quoque & iniustis ignoscat. Ne autem iustus cum scelestis vno rapiatur interitu, Loth solus multæ in deum pietatis vir ab angelo monitus inde egreditur, & Sodoma Gomora

De charitate Liber III. 295

raque igne de cælo pluyente delentur. Segoro oppidulo quod ille ingressus est vt ibi se cum suis saluaret, peperit deus, in hoc quoque ostendens quãti sit apud se vel vnus iusti meritum aq; gratia. Quæ res etiam in Noe cum vxore & liberis nuribusq; seruato clare apparuit. Iusti quippe in arca saluati sunt, iniusti omnes diluuioperierunt. Præter hæc Abrahamo orante steriles feminæ pepererunt. Moyse orante plagæ Aegypti cessabant, inimici victi sunt, diuina i plebem ira placata est. Illo iubente orauit Aaron, & incendium quo populus inuoluebatur, cessauit, Eiusdē Moyfi preces iis q; serpētum icribus disperibant, remedio fuere. Elia deprecante ne plueret, suspensus fuit cæli humor per annos tres cum dimidio. Quo rursus vt plueret orante, cælum dedit pluuiam & terra fructum, Idem in Sarepta viduæ pauperulæ nihil habenti, farinae oleique copiam non largitione, sed oratione contulit, filiumq; eius mortuum ad vitam reuocauit. Quid adhuc? Fluminis cursum stare fecit, donec diuisis aquis ad vltiorem ripam per siccum transiret. Elisei oratione aqua potu noxia salubritatem recepit, terra sterilis fecunditatem, vidua Samaritana cum inopia laboraret, oleo abundauit. In Suna ciuitate mulier, apud quam ille hospitabatur, diu sterilis filium suscepit, & cum deinde hunc ipsum filium morte sibi sublatum fieret, mox ab eo vitæ restitutum vidit. Item Eliseus cum orasset, pulmentum amarum in dulcorem conuertit. Centum hominum turbam, viginti panibus satiavit. Leprosam Napsam enatare in ligni modum compulit. Ab inimicorum obsidione non virium, sed precum virtute se expediuit, ac ne in morte quidem miraculis caruit: mortuus mortuum hominem tactu solo suscitauit, & qui iam in corpore non viuabat, alterum viuificare meruit. Quid multa? Diuini homines adhuc in terra degentes cælo imperant. Sol & luna ad orationem Iosue ducis cursum suum frenare coacti sunt, donec ille hostem persecutus vltisceretur. Et si cæle-

Gen. 10.
Ex od. 27.
Nume. 14
16. & 21.
2. Reg. 17.
Iacob. 5.
3. Reg. 14.

4. Reg. 2.
4. Reg. 4.
Ibidem.
Ibidem.

Ibidem.

4. Reg. 6.

Ibidem.

4. Reg. 13.

Iosue. 10.

stia sanctis tuis domine seruiunt, quanto magis terre-
 na? Non immerito igitur tibi seruiendo regnant, tibi
 famulando dominantur. Apostoli tui domine despera-
 ras hominum ægritudines curauerunt, mortuis vitam
 reddiderunt, dæmonia de obsessis corporibus eiecerunt.
 Ac ne solis illis hoc datum crederemus, eadem post il-
 los miracula per sanctos tuos factitata vere fideliterq;
 referuntur. Ex quo satis patet, quantum diligentes te
 diligas, cum per eos tuam potentiam tuamque bonita-
 tem mundo manifestes. Petrus Dorcam, Iohannes Dru-
 sianam, Matthæus Egippi regis filium, Paulus Eutichū
 a morte ad vitam suscitauerunt. Quæ terrena potestas, q̄
 naturæ vis efficere hoc potuisset; quod electi tui domi-
 ne te præstante potuerunt? Per te igitur & regibus ter-
 ræ & populorum dominis plus possunt. Ipsi itaq; & re-
 ges, sunt, & plusquam reges. dii videlicet, quorum deo-
 rum tu deus es. De his quippe apostolus ait: Vos autem
 genus electum, regale sacerdotium, gens sancta. Vere
 enim rex est, qui imperat passionibus, & vere deus est,
 per quem sumus deus ea quæ supra naturam sunt ope-
 ratur, vnde ad Moysen dixit dominus; Ecce cōstitui te
 deum Pharaonis; utpote superaturum magos Phara-
 nis prodigiorum operatione, & fideles de seruitutis iu-
 go liberaturum in manu forti & robusta, de Aegypto-
 q; educiturum, & quoniam in hisdem elucet gloria tua, q̄
 & moribus ostendunt & sermo nibus declarant, modo
 cæli, modo nubes, modo stellæ in scripturis nominan-
 tur. De illis nanque dictum intelligimus, Annunciaue-
 runt cæli iustitiam eius. populo qui nascetur, quem fe-
 cit dominus. Ad illos pertinere sentimus quod legitur;
 Veritas tua vsque ad nubes. Illis conuenire non ambi-
 gimus, quod Apostolus ait; Stella a stella differt in cla-
 ritate. Idem etiam arborum florumque nomina forti-
 ti sunt. montium quoq; & lapidum & liquentium aqua-
 rum. Arbor bona est, qui cum psalmista dicere po-
 test. Ego autē sicut oliua fructifera in domo dei. Flos
 est cui cōuenit quod in Osee propheta est dictū; israel
 germinabit quasi lilium. Mons est qui iustitiæ. meritis

Apost.

Petrus
 Iohannes
 Matthæus
 Paulus

1. Petri. 2.

Exo. 7.

Psal. 38

Psal. 35.

2. Cor. 25.

Psal. 51.

Osee. 14.

erigitur ac sublimatur, ut sustentaculum ecclesie esse
 videri possit, de qua dictum est, Fundamenta eius in mon-
 tibus sanctis. Qui enim confidit in domino sicut mons
 Sion non mouebitur in æternum, mōtes in circuitu e-
 ius, & dominus in circuitu populi sui. Lapidēs etiā sunt
 quibus dei ciuitas construitur, dicente apostolo Petro:
 Si gustatis quoniam dulcis est dominus, ad quem acce-
 dentes lapidem viuum, ab hominibus quidem reprobata
 tum a deo autem electum & honorificatum, & ipsi tan-
 quam lapides viui superædificamini domos spirituales
 in sacerdotium sanctum, offerentes spirituales hostias
 acceptabiles deo per Iesum Christum. Hos & apo-
 stolus Paulus dicit superædificatos supra fundamentū
 apostolorum & prophetarū, ipso angulari lapide Chri-
 sto Iesu domino nostro, in quo omnis ædificatio con-
 structa crescit in templum sanctum dei. De quo sane tē-
 plo psalmista ad dominum ait: Tu exurgens misereberis
 Sion, quia tempus miserendi eius, quia venit tem-
 pus: quoniam placuerunt seruis tuis lapides eius. Pla-
 cent dei famulis isti ecclesie lapides, cum vitam ipsorum
 imitando ad eorum perfectionem nituntur peruenire.
 Idem sicuti montes per virtutum altitudinem nuncu-
 pantur, ita & flumina propter doctrinæ inundationem
 copiamque affluentem. Plenissime enim viam veritatis
 docent, quam viam ipsi terendo iudicis aduentum præ-
 stolantur securi. Vnde dicitur: Flumina plaudent ma-
 nu, simul montes exultabunt in conspectu domini quo-
 niam venit iudicare terram. Neque enim de insensibili-
 bus intelligi potest manuum plausus, aut lætitiæ exul-
 tatio. Qui autem euāgelio credit ei promittitur quod
 de ventre eius flumina fluent aquæ viuæ. Et in diuersis
 diuersæ effulgent virtutes ut decentius cultusque eccle-
 siam Christi sponsam exornent, cui quidem ipse spon-
 sus per Ezechielem: Vestiui te, inquit, discoloribus, &
 de qua ad sponsum psalmista ait: Assitit regina a dex-
 tris tuis in vestitu deaurato, circumdata varietate. Alij
 quippe datur sermo sapientiæ, alij sermo scientiæ, alij
 fides, alij gratia sanitarum, alij operatio virtutum, alij

psal. 85^a

psal. 134:

1 Petri. 2:

Ephe. 2

Psal. 101:

Psal. 97:

Iohan. 7

Ezech. 16

Psal. 44

1. Cor. 12

prophetia, alij discretio spirituum, alij gratia linguarum
 alij interpretatio sermonum, hæc autem omnia opera-
 tur vnus atque idem spiritus, diuidens singulis prout
 vult. Ex his autem efficitur corpus Christi, hic nempe
 manus, ille pes, alius oculus, alius aliud membrum, cor-
 pus vero vnum quibus dicitur, Vos estis corpus Chri-
 sti & membra de membro. Atque membra ista nota qui-
 dem deo sunt, quia fortia & robusta, quia sapientia,
 quia plurimi æstimanda. Ea ipse cognoscere se dicit,
 quæ sua notione digna sunt, quæq; in suo manent cor-
 pore, ea vero ignorare quæ extra ecclesiam sunt, & per
 peccatum ab ipsa sese alienarunt. Hoc Amos propheta
 testatur cum ait, Audite verbum quod locutus est domi-
 nus super vos filii Israel, & super omnem cognationem
 quam eduxit de terra Aegypti dicens. Tantummodo
 vos cognouit ex omnibus cognationibus terræ. Notus
 enim deus tantum in Iudæa erat, cætera impietas neq-
 uitasq; possederat, his in euangelio ait, Recedite a me o-
 perarii iniquitatis, nescio vos. De iustis autem in psal-
 mo est dictum, Nouit dominus vias immaculorum,
 & hereditas eorum in æternum erit. Porro immacula-
 ti sunt qui cupiditatibus repugnant, ne domino peccet
 de quibus in Delboræ cantico dicitur, Iusti confortati
 sunt in Israel, vt videlicet superent aduersarias potesta-
 tes victoriaque potiantur. Idem dona quoque sapien-
 tiæ & scientiæ accipere merentur, Ecclesiaste dicente
 Homini bono in conspectu suo dedit deus sapientiam
 & scientiam & lætitiã, quæ nequaquam consequi po-
 tuissent, nisi a domino diligerentur, & apud eum in pre-
 tio forent. Vnde dictum est, Pretiosa in conspectu do-
 mini mors sanctorum eius, non esset eorum mors preti-
 osa, nisi præcessisset vita sancta. Ob quam quidem etiã
 filii dei effici merentur, & domus in qua habitet deus
 Quod filii dei fiant, Iohannes in epistola testatur dicens
 Si scitis quoniam iustus est deus scitote & omnis qui fa-
 cit iustitiam ex ipso natus est. Idem in euangelio, Quot
 quot autem receperunt eum dedit eis potestatem filios
 dei fieri qui, non ex sanguinibus neq; ex voluntate car-

Amos. 3.

psal. 36.

Iudi. 5.

Eccle. 2.

psal. 115

1. Iohan. 2

Iohan. 1.

his neque ex voluntate viri, sed ex deo nati sunt. Quod præterea domus dei sint apostolus Paulus Corinthios instruens declarat, cum ait, Nescitis quia templum dei estis, & spiritus dei habitat in vobis? Et iterum, An nescitis quoniam membra vestra templum sunt spiritus sancti, qui in vobis est. Et cum non modo intra se deum habitantem habeant, verumetiam ipsi in deo habitent, hoc est in templo non manufacto neque huius creationis. Inter vasa quoque templi computantur, ex his Paulus vas electionis appellatus est, portans nomen domini in gentibus & ipse in domino permanens. Cæteri etiam apostoli apostolicique viri vasa electa fuisse, vasa magnæ domus, alij quidem aurea, alij vero argentea. Ad quos propheta: Mundamini (inquit) qui ferris vasa domini. Neque poterit esse vas domini, qui ab omnibus nequitiae sordibus non fuerit emundatus. Etenim peccator quoque vas est sed in contumeliam factum non in honorem, vas impurum, vas non dei, sed diaboli. Quisquis igitur & spiritus sancti habitaculum, & vas dei sanctificatum atque utile esse desideras viam derelinque vitiorum, ac per virtutum semitam gressus tuos dirige, ab otio atque voluptatibus discede, & ad cælum ascendendi labori ac sollicitudini te quamprimum accinge ut pro iustitiæ fideique operibus mercedem capere mereare sempiternam, & tandem in illo, pro cuius amore te exercueris feliciter conquiescas.

De præmio iustorum

Caput XIII

ET enim si iustitia pietateque præditi homines ab omnipotenti deo tot tantisque bonis afficiantur in terra, quanto magis in cælo? ubi æternum eis ipse constituit habitaculum, ubi sedem perfectæ consummatæque beatitudinis esse voluit. De qua in proverbii dicitur, Habitacula iustorum benedicentur. Et in psalmo: Sanctificavit tabernaculum suum altissimus. Cumque ita sit, illi proculdubio qui illuc transferentur perpetuo beati ac beati erunt, gaudentes in conspectu

1. Cor. 3. 16.

1. Cor. 6.

2. Tim. 2.

Isaia 58.

Provi.

psal. 45.